

<http://www.bytow.pl/index.php?id=152&idd=95>

Gotycka wieża kościoła pw. św. Katarzyny

Adres: Bytów

{label236}

Gotycka wieża kościoła pw. św. Katarzyny z I połowy XIV wieku. Pierwotnie kościół posiadał dwie nawy (nawa główna i północna), dopiero w późniejszym okresie dobudowano nawę południową. Pierwsza budowla była bez wieży. W ciągu wieków wielokrotnie niszczone i odbudowywane. Po zniszczeniach wojny północnej, odbudowany i poświęcony w 1716 roku jako świątynia jednonawowa z wieżą. Posiadał barokowe wyposażenie. Z jego dawnego wyposażenia zachowała się jedynie skarbonka z 1723 roku (obecnie w zbiorach Muzeum Zachodniokaszubskiego). W marcu 1945 roku kościół uległ całkowitemu zniszczeniu. W 1964 roku wieżę zrekonstruowano, a mury nawy kościoła rozebrano. Obecnie wieża nosi nazwę: Gotycka Wieża św. Katarzyny i jest oddziałem Muzeum Zachodniokaszubskiego.

Relikty dawnego kościoła św. Katarzyny w Bytowie

1. Kościół został zniszczony w ostatniej fazie II wojny światowej prawdopodobnie przez stacjonujące w mieście oddziały radzieckie. Była to budowla jednonawowa, z drewnianym stropem. Z ostatniego kościoła zachowała się jedynie wieża kościelna, której przywrócono prawdopodobną gotycką formę dachu.
2. W 2001 roku, w związku z zamiarem zagospodarowania terenu "Placu Garncarskiego" i terenu dawnego kościoła św. Katarzyny przystąpiono do badań archeologiczno-architektonicznych. W znacznej mierze ukończono badania terenowe, natomiast brak jeszcze ostatecznego sprawozdania zawierającego wyniki badań.
3. Dotychczasowe wyniki badań pozwalają wyodrębnić 4 zasadnicze okresy w dziejach kościoła różniące się przede wszystkim formą architektoniczną budowli. Najciekawszą, jednocześnie najważniejszą formą, była z I połowy XIV w. - badania terenowe dostarczyły bardzo dużo informacji. Była to budowla dwunawowa (z nawą północną), dopiero w późniejszym okresie dobudowano nawę południową. Pierwsza budowla była bez wieży, z poligonalną absydą zamykającą prezbiterium. Strop drewniany, ściana międzynawowa: cztery ośmioboczne filary ceglane z arkadami.
4. Odkryto dwie krypty grobowe z pochówkami:
  - krypta ze ścianami kamiennymi, przykryta ceglanym sklepieniem, w centralnym miejscu prezbiterium.
  - krypta ze ścianami ceglanymi, zlokalizowana po północnej stronie. Po modernizacji wykorzystana do ponownego pochówku szczątków odkrytych w trakcie badań archeologicznych.
5. Przylegająca od południa część terenu, wykorzystywana prawdopodobnie do XIX wieku jako cmentarz przykościelny. W okresach, kiedy kościół był zniszczony, pochówki lokowano wszędzie, także w nawach bocznych i nawie głównej. Pochówki - szczątki zorientowane na osi wschód-zachód.
6. W trakcie badań wydobyto ponad 30 monet z różnych okresów, diademy na kobiecych czaszkach (7 sztuk) - bardzo rzadkie znalezisko. Listę znalezisk uzupełnia zachowany w doskonałym stanie, kompletny, datowany wstępnie na XVII - XVIII wiek, różaniec wykonany z bursztynu. Należy także wspomnieć, zbiór gotyckich.
7. W rocznicę lokalizacji miasta, 12 lipca 2002 roku, na terenie wykopalisk miała miejsce uroczystość odsłonięcia kamiennej tablicy upamiętniającej dawnych mieszkańców Bytowa. Tablicą przykryto istniejącą, historyczną kryptę grobową, w której złożono szczątki odsłonięte podczas badań archeologicznych. Uroczystość poprzedziła msza św. odprawiona w intencji dawnych i obecnych mieszkańców miasta. Zamiarem organizatorów jest, by złożenie kwiatów przez władze miasta przy akompaniamencie hejnału, dało początek nowej tradycji wpisującej się w obchodzone corocznie "Dni Bytowa".